

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Munk, Kaj.

Titel | Title:

Fugl Fønix.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh. : Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck, 1939

Fysiske størrelse | Physical extent:

55 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

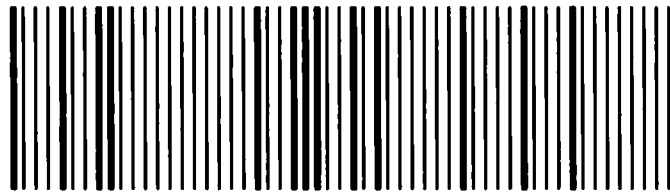
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

55 - 169

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130013940844

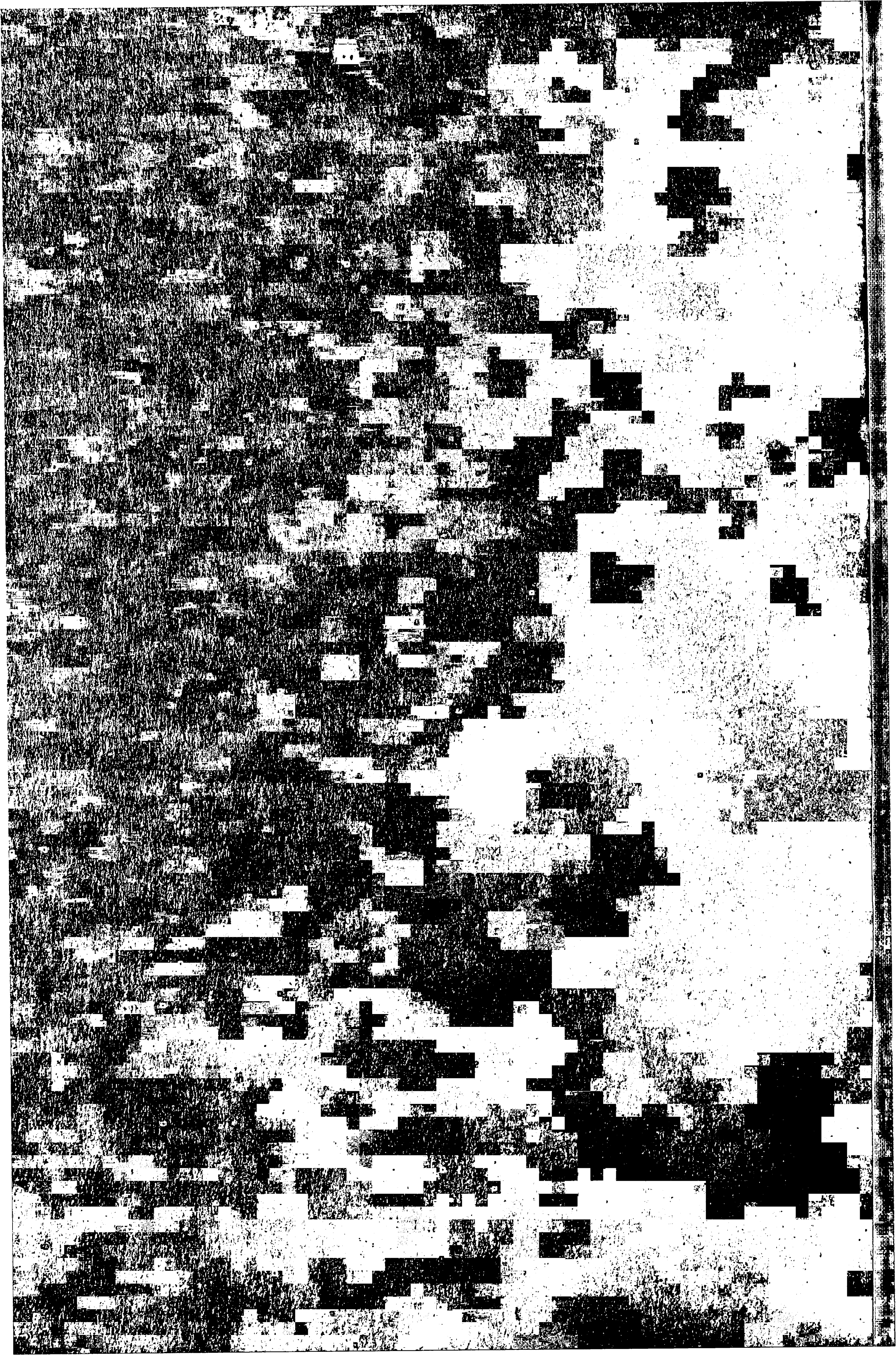

FUGL FØNIX

AF
KAJ MUNK

NYT NORDISK FORLAG · ARNOLD BUSCK
KJØBENHAVN MCMXXXIX

FUGL FØNIX

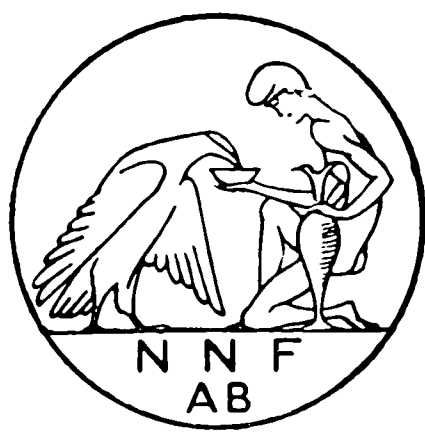
1947 1994 C

FUGL FØNIX

Af

KAJ MUNK

NYT NORDISK FORLAG · ARNOLD BUSCK

KJØBENHAVN MCMXXXIX

X

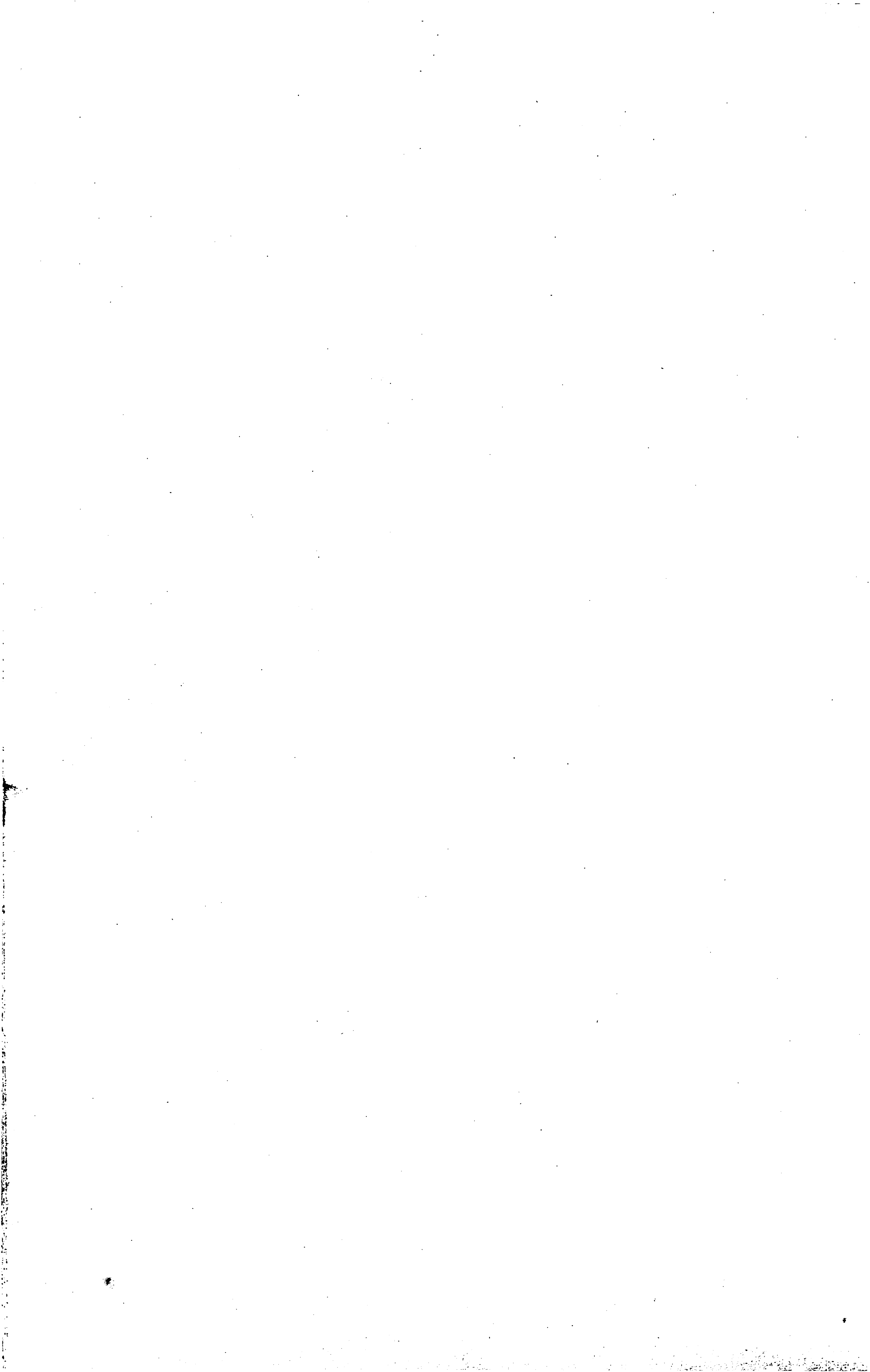
Alle Rettigheder forbeholdes

A. RASMUSSENS BOGTRYKKERI
RINGKØBING

Til

Poul Reumert

PERSONERNE :

MARCHANEL, Rubesiens Premierminister

ALLAN, Novaliens Præsident

SPERAZIO, Donlands Kansler

MAXIMIL, Søjterigs Kejser

HOTELLETS DIREKTØR

EN LÆGE

JOURNALISTER

150 000 MENNESKER

Det foregaar paa Hotellet Atlantispalæet, i dets store Arbejdssal: Væggen lige for dækkes fuldstændig af et mægtigt Atlantiskort, Væggen til venstre har en Dør, der fører ud til en Altan, Væggen til højre Indgangsdøren, er ellers dækket af Reoler, Manuskripter etc.

Tiden er et Par Aarhundreder, inden Atlantis naaede sin højeste Kulturudfoldelse og forsvandt i Havet. Eller ogsaa er den om nogle Aartusinder, naar Atlantis atter er dukket op af Havet og vidt fremme igen.

I.

Hotellets Direktør er i Færd med at forsøge at drive en Snes til alt udseende Herrer ud.

DIREKTØREN

Mine Herrer, maa jeg anmode Dem — mine Herrer Journalister — mine Herrer Redaktører — jeg tillader mig ærbødigst — jeg tillader mig paa det bestemteste — Kl. er paa Slaget — De maa forsvinde, De *maa* forsvinde — jeg forsikrer Dem, De har set alt — denne Vej, mine Herrer, denne Vej!

EN JOURNALIST

Er der nogen bestemt Stol forbeholdt den novaliske Præsident?

EN ANDEN

Den danske Kansler har visst ikke godt af Lyset i Ansigtet.

EN TREDIE

Spytbakkepladsen er i hvert Fald sikker paa sin Mand.

DIREKTØREN

Mine Herrer af Pressen, jeg svarer absolut ikke paa nogen-
somhelst Indiskretioner — Hr. Buchado, vil De ikke gøre

mig den Villighed at gaa først — og alle de andre — ogsaa
være venlige at gaa først — saadan — saaledes — saa!
Det er efterhaanden lykkedes at faa dem trængt ud. Direktøren
lukker egenhændig et Vindue op.

Pyhha! Pyh!

Knipser egenhændig et Støvgran bort fra et Blækhus og vifter egen-
hændig Ansigtet med venstre Haand.

EN HERRE
kigger ind.

Direktøren? — ikke?

DIREKTØREN

Vil De forsvinde! Her har været Journalister nok! Vil
De øjeblikkelig forsvinde!

HERREN

Ikke godvillig, Hr. Direktør.

DIREKTØREN

Jesus Maria! — Hr. Præsident — Hr. Præsident Allan —
jeg beder Hundrede Tusinde Gange — — —

ALLAN

Lad det ikke forskrække Dem. Vi har jo aldrig set hin-
anden før.

DIREKTØREN

Set Dem! Det var min simple Pligt at kende Hr. Præsi-
denten om saa blot paa Stemmen. Alle Landets Aviser —
alle Landes Aviser — vi faar dem jo her paa Hotellet —
har i de sidste Maaneder bragt Deres Billede hver Dag —
mange Gange — paa hver eneste Side — —

ALLAN

Ja ja, det er nu ikke nemt at kende mig paa Stemmen efter et Billede.

DIREKTØREN

Min højtærede Hr. Præsident misforstaar mig. Eller om Forladelse, det er naturligvis mig, der udtrykker mig, saa Hr. Præsidenten ikke kan andet end undgaa at misforstaa mig. Og saa denne Smerte og Skam, at jeg ikke fik modtaget Hr. Præsidenten i Døren, aah, det piner mig — —

ALLAN

Det er min Fejl. Jeg kom herved 10 Minutter for tidlig. Men jeg længes efter at komme i Gang med dette Arbejde — jeg kan næsten sige: som en Brudgom efter sin Brud.

DIREKTØREN

Hr. Præsidenten beskuer Landkortet — ja, det er min ringe Ide: jeg har ladet Grænserne fastgøre med Sugeskiver, saa de er lette at flytte. — Og hele Etablissementet her, som er et af de ganske faa, der ikke led Molest under Søjternes Bombardement af Byen, har jeg ladet — — —

ALLAN

Ja, mange Tak. Nu takker jeg Dem, Hr. Direktør, for alle Deres elskværdige Oplysninger. Jeg vilde gerne være ene et Øjeblik.

DIREKTØREN

Hr. Præsidenten skulde ikke ønske at forestilles for det højere Kontorpersonale i Salene nedenunder?

ALLAN

Aah, jeg ved ikke: nu. Jo, Tak, hvis De synes det.

DIREKTØREN

Det er mig en — stratosfærisk Ære. Denne Vej, om De behager, min ophøjede Hr. Præsident.

De ud. Et Ur begynder at slaa 10.

MARCHANEL

ind

Orrch hro hro. Orrch hro.

Staar lidt og ser sig om. Finder Spytbakken.

Ptøj.

Ser sig atter om. Gaar hen og lukker Vinduet. Ser sig atter om, bliver en Flig paa Bordtæppet var, nærmer sig mistroisk, slaar Tæppet til Side. En Mand kravler frem.

MANDEN

Undskyld, Hr. Premierminister, jeg beklager meget — —

MARCHANEL

Er De fra Gazette?

MANDEN

Nej, Hr. Marchanel, jeg er fra — et andet Blad! Har De truffet den novaliske Præsident til Morgen?

MARCHANEL

De vil behage.

JOURNALISTEN

Venter De, at Forhandlingerne vil gaa glat, eller kan der tænkes at opstaa Gnidninger?

MARCHANEL

De vil behage.

JOURNALISTEN

Kan der blive Tale om at tage Nætterne til Hjælp, hvis Dagene ikke slaar til?

MARCHANEL

Orrchhro hro. De vil behage.

JOURNALISTEN

Det forekommer mig — Deres Hoste er da ikke værre end sædvanlig, Hr. Premierminister?

MARCHANEL

De vil behage.

JOURNALISTEN

Hvordan ser De i det hele paa Situationen i Dag?

MARCHANEL

Min Herre.

JOURNALISTEN

Saa beder jeg igen høfligst om Forladelse. De undskylder min Kluntethed. Paa Gensyn.

Ud.

MARCHANEL

Orrch hro hro ptøj.

Sætter sig med Uret i Haanden.

SPERAZIO

ilfærdigt ind.

Morn, Morn, Premierminister. Jeg kommer da ikke for tidligt, som Drengen spurgte, da han blev født en Maaned efter Brylluppet.

MARCHANEL

For sent.

SPERAZIO

Au. Jeg skammer mig. Om Forladelse. Be. Be. — Men det var en af disse her Arbejdsconflikter, Deputationer

hjemmefra — denne Gang var det Havnearbejderne: mer Fritid, mer Løn. Og Arbejdsgiverne: mindre Fritid, mindre Løn. Og jeg: kære Venner, læg en Skilling paa om Ugen og træk en Sjettedel fra om Dagen, spis et Kvarter længer til Middag og hold op med at gaa paa Das i Arbejdstiden. Det tog mig 3 Timer og en bedre Frokost. Ork, naar bare man gaar ind paa alt, hvad Folk siger, kan man faa Folk til at gaa ind paa alt.

MARCHANEL

Orrch hro hro ptøj.

SPERAZIO

Sikke ellers en Modtagelse, den gamle Verden gav Novaleren i Aftes! Har De nogensinde oplevet noget mere stortilet, hva?

MARCHANEL

Ja!

SPERAZIO

Saa? hvornaar da?

MARCHANEL

En tre fire Aar før Krigen.

SPERAZIO

Saa? Her i Craybor? Hva?

MARCHANEL

Ja.

SPERAZIO

Saa? af hvem da for Pokker?

MARCHANEL

Af Kaplan.

SPERAZIO

Kaplan? Hvem i Alverden er det?

MARCHANEL

En novalisk Filmsskuespiller i det komiske Fag.

SPERAZIO

Aah ham! Han er jo ganske glemt nu.

MARCHANEL

Netop.

SPERAZIO

Naa naa! Ogsaa De fik dog sagt en Del kønne og stemningsfulde Ord til ham i Aftes under Festen.

MARCHANEL

En Gæst byder man velkommen med Velkomstord.

SPERAZIO

Til Samkvemsbord hører ikke Ukvemsord. Dem gemmer vi til siden. Hys, der har vi ham.

ALLAN

ind. Et Øjeblik staar han, blændet af Solen; saa løber han frem mod de to med udbredte Arme, mens Musklerne i hans Ansigt dirrer. Mine Herrer! mine — tillad mig: mine Venner!

SPERAZIO

Kære Præsident Allan!

MARCHANEL

Hr. Præsident!

ALLAN

Tilgiv mig! det er ikke mandigt; men — men det er Øjeblikket, dets historiske Betydning. Se Solen, dens Straaler falder hen over Landkortet, og vore Hjerter skælver ved dette Varsel. Disse 5 lange Krigsaar, hvordan holdt De Dem ud? Bare de halvandet Aar, Novalien var med, har tyndslidt mine Nerver, og saa var jeg endda saa langt fjernere fra Rædslerne end De.

SPERAZIO

Det er jo sommetider knap saa slemt at leve med midt i noget, som det er at sidde udenfor og tænke sig ind i det. Exempel: Tandlægen. For øvrigt er Menneskenaturen indrettet af den gode Gud til kun at kunne tage et visst Kvantum Lidelse, lige som Vand i en Kedel kun kan opvarmes til 100 — der er noget, der hedder Vanens Spildedamp. — Men naturligvis, forfærdeligt var det.

MARCHANEL

Derfor maa vi ogsaa nu orrrch sikre os over for den næste Krig.

ALLAN

Ja, ja, Hr. Marchanel, af hele mit Hjerte ja, den evige Fred over Jorden er det, vi søger og vil. Jeg har tumlet om mellem Haab og Frygt de to Maaneder, Vaabenstilstanden har varet. Krigen havde vi vundet; forstod vi nu ogsaa at vinde Freden? Da var det, jeg udgav de 8 Principper ...

SPERAZIO

Ja, de Grundtanker, De der udkastede, kan jeg følge i et og alt uden andre Fravigelser end saadanne, som praktiske Hensyn kræver.

MARCHANEL

Netop.

ALLAN

Den Tilslutning, jeg kan godt sige: den Jubel, hvormed disse 8 Principper er blevet modtaget over hele Verden, først fra Søjterig og fra mit eget Folk, saa fra hele den neutrale Presse, og saa fra Dem, Hr. Sperazio, og ogsaa fra Dem, Hr. Marchanel, har forvissat mig om, at jeg havde truffet det — at *Ideen* fandt mig værdig til at være dens Fødselshjælper.

MARCHANEL

Maa det være orrch mig som den ældste af os hro tilladt at aabne Forhandlingerne. Paa 2-Maaneders-Dagen for Vaabenstilstandsindgaaelsen er da vi Befuldmægtigede fra de 3 allierede Stater forsamlede i Rubesiens Hovedstad Craybor for at fastsætte Fredsbetingelserne til Kejserdømmet Søjterig, der har anmodet om Freden. Jeg som Aldersformand erklærer herved i Raadets Navn Konferencen aabnet.

Det er sket.

Jeg foreslaar, hvad Forretningsgangen angaar, at vi er ene under Forhandlingerne. Kun hvergang vi har naaet et Resultat, tilkalder vi Stenograf.

SPERAZIO

Dejligt. Det letter En herligt Arbejdet med at skifte Standpunkt.

ALLAN

Jeg tiltræder gerne.

SPERAZIO

Maaske dog lige en af os kan notere ned, hvad der saadan hænder efterhaanden. Jeg skal gerne ofre mig.

ALLAN

Udmærket. Naar De vil have Ulejligheden, Kansler.

MARCHANEL

Ogsaa tiltraadt.

ALLAN

Maaske saa ogsaa jeg maa bringe et Forslag ind. Naar vi nu er os selv — jeg mener, det er jo forbi med de gamle Dages Konferencer, ikke mere Politik og Diplomati, Angst for at blotte sig og Luren paa andre for selv at hugge Fordelen — for der er jo ingen Fordele at hugge, hvor Retfærdigheden fører Scepteret — kort sagt: lad os have fuld og frank Aabenhed over for hverandre under hele Forhandlingen, saa sandt ogsaa det er et Ideal, der adskiller den nye Tid fra den faldne!

SPERAZIO

Dette Forslag gør Dem Ære, Præsident Allan, det maa jeg sige.

MARCHANEL

Ogsaa tiltraadt.

ALLAN

Se nu, allerede Spottere og Tvivlere gjort til Skamme: denne Samdrægtighedens Aand, der straks fra første Færd har sat sit Præg paa vort Møde, denne Vilje til Retfærdighed og Medmenneskelighed

MARCHANEL

Bruger De Herrer Fyldepen?

ALLAN

Hvad behager?

SPERAZIO

Ja, Premierminister, jeg har en Fyldepen.

MARCHANEL

Pennene her er for bløde. Tak. Nej, her har jeg min egen. Det er dog den eneste rigtige.

SPERAZIO

Har De, Præsident Allan, udarbejdet Planer i Enkelt-heder for vort Arbejde her?

ALLAN

Nej, jeg har holdt mig til Principperne, til Aanden, der skal gaa igennem Paragrafferne, til den levende Strøm. Det er dog det vigtigste, ved jeg. Og da vi er enige her-om . . .

MARCHANEL

Orrch — for at komme til Sagen . . .

SPERAZIO

Ja, det skal vi vel ogsaa tænke paa. Og skal vi saa ikke begynde med Pengene? Altsaa, det er Krigsgælden, det gælder. Den har jo efterhaanden udviklet sig til at blive saa indviklet, at den aldrig bliver afviklet — hva?

ALLAN

Det kunde se saadan ud. Men jeg laa den sidste Nat i min Damper og tænkte paa: om Novalien indledede Konferencen med et Tilbud, der med det samme fastslog, at det, vi vil, er Forstaaelse og ikke Profit. Se, ved at faa tilført Ammunition og Levnedsmidler fra os, er den gamle Verden kommen i en Gæld, der, ja, der simpelthen er haabløs. Nuvel, vort Tilbud er da dette: den novaliske

Stat overtager alle Krigskrav, private Novalere har paa den gamle Verden, og Rubesiens og Donlands Gæld til Novalien stryges paa Betingelse af, at Donland deler lige- ligt med Rubesien dettes Udgifter ved Genrejsningen af afbrændte Byer og Genopdyrkningen af hærgede Jorder.

SPERAZIO

Det faar De min Salighed aldrig Deres Landsmænd til at gaa med til, bedste Præsident.

ALLAN

Jeg erindrer Dem om, Hr. Kansler, at jeg er valgt til mit Lands Præsident med over to Trediedele af Stemmerne.

SPERAZIO

Marchanel, hvad siger De?

MARCHANEL

At orrch det synes et for os nærmest fordelagtigt Tilbud. Men foreløbig savner jeg i Hr. Præsidentens — Udkast en Angivelse af, hvor Krigsskadeerstatningen fra Søjterig gaar hen.

ALLAN

Krigsskadeerstatningen! jeg havde frygtet dette Spørgs- maal, men helt ærligt talt, Premierminister: jeg havde ikke ventet det. De vil erindre, at Princip Nr. 2 i mine De 8 Principper lyder saadan: Ingen Bestemmelse, der ses at ville kunne medføre Fare for Verdensfreden i Frem- tiden, bør indføres i Fredspagten. Jeg har forstaaet dette Princip derhen, at Skyldspørgsmaalet om denne Krigs Opstaaen faar vi lade ligge. Men naar Skylden ikke kan lægges paa nogen enkelt Stat, kan heller ingen enkelt Stat drages til Ansvar under Erstatningskrav.

SPERAZIO

Jeg maa sige, at en saa haandfast Udtydning af Princip Nr. 2 næppe har staaet for min Tanke. Hvad siger De, Marchanel?

ALLAN

Mine Herrer, jeg beder Dem: hvis det er Dem muligt for Deres Samvittigheds Skyld: af Hensyn til den nye Verden, vi vil bygge op, lad Spørgsmaalet om Krigsskylden fare!

SPERAZIO

Kære Marchanel, vi indser Vanskelighederne, De saa klart som jeg, men kunde vi alligevel ikke . . .

MARCHANEL

Orrch hro — kan tiltrædes.

SPERAZIO

Da tiltræder ogsaa jeg gerne.

ALLAN

Det takker jeg Dem for. Jeg kalder det for en meget stor Sejr, vi har vundet over os selv. Se, den første Sky er drevet over. Solen straalere igen.

SPERAZIO

Lad mig lige notere.

MARCHANEL

Idet vi saa senere vil vende tilbage til Erstatningsspørgsmaalet, vil jeg foreslaa at . . .

ALLAN

Hvordan? Er da Erstatningsspørgsmaalet ikke afgjort med Skyldsspørgsmaalet?

MARCHANEL

Denne Opfattelse har jeg ikke tiltraadt.

SPERAZIO

Og jeg forbeholder mig mit Standpunkt.

MARCHANEL

— vil jeg foreslaa, at vi straks begynder Debatten om, hvordan Costadalen skal gives Rubesien tilbage.

ALLAN

Her maa jeg jo erindre om, at Princip 5 lyder: Udskillelse af Landsdel bør finde Sted, naar et Flertal af dennes Befolkning erklærer sig herfor, og kun da.

MARCHANEL

Jeg ved det.

ALLAN

Paa den anden Side — i dette særlige Tilfælde forstaar jeg nok, at de mere end 60 Aar, Costadalen har været under Fremmedregimente, maa have givet Søjterig et Overtal, som vil gøre en Afstemning i Øjeblikket lidet rimelig. Maaske om en 20 eller 30 Aar ...

MARCHANEL

Costadalen er gammel rubesisk Jord; dens Befolkning var for 60 Aar siden ren rubesisk. Uden Forbehold og orrrch ubetinget skal denne Dal vende tilbage til Moderlandet nu.

SPERAZIO

Lidt Grænseudjævning vil vel nok være paakrævet; danske Tropper og danske Diplomater staar rede til at hjælpe med Daad og Raad.

ALLAN

Nuvel, Hr. Marchanel, Deres Forlangende er ikke ubilligt.

Jeg kunde da ogsaa tænke mig — og fortrøster mig til at kunne forsvare det over for den evige Retfærdighed — at gaa med til, at Costafloden atter bliver Rigernes Grænseflod, paa *den* ene ufravigelige Betingelse, at Søjterig beholder en Havn ved Costabugten, saa dette Kæmperige ikke helt spærres inde fra Havet mod Øst.

MARCHANEL

Ingen Fodsbred rubesisk Jord kan afstaas eller forblive i søjtisk Vold.

ALLAN

De maa dog paa den anden Side betænke . . .

MARCHANEL

Ingen Fodsbred af Rubesiens Jord kan afstaas til søjtisk Vold.

SPERAZIO

Lod det sig gøre at oprette en Frihavn, stillet under fremmed Protektorat, uvildigt, f. Eks. dansk Protektorat? Blev den lille Klippeø i Costabugten overladt Donland, kunde Donland derfra udmærket beskytte en Fristad paa Kysten.

ALLAN

Udvej maa vi finde. Det vil forsinke Søjterigs Kommen til Kræfter i Aartier, om det spærres ude fra Havet i Øst. Alle Rigdommene i Costabjergene, Kullene, Metallerne — uden Havet vil hele Minedriften give Underskud.

MARCHANEL

Orrch hro — det Spørgsmaal lod sig vel løse paa anden Vis.

ALLAN

Hvordan da? jeg ser virkelig ikke, hvor De vil hen.

MARCHANEL

Hvis Søjterne faar saa meget Besvær af de Miner i Bjergene, saa lad os hjælpe dem.

ALLAN

Hjælpe dem?

MARCHANEL

Tage Bjergene fra dem.

ALLAN

Tage — tage Bjergene?

SPERAZIO

Marchanel mener sagtens . . .

MARCHANEL

I over 60 Aar har Costadalen med al sin Afgrøde af Korn og Vin tilhørt Søjternes Land. De skylder altsaa Leje af dette Jordstykke. Vel. Costabjergene for Costadalen. Vi annekterer disse Miner, *vi* har ingen Besvær med Udførelsen, vi har Havne nok.

ALLAN

Hr. — Hr. Marchanel, er dette Deres Alvor? Erobringskrig altsaa! Erobringskrig!

SPERAZIO

Dette Forslag kan jeg ikke støtte. Jeg kan højest gaa med til, at Minerne en Aarrække stilles under Bestyrelse af en international Kommission.

ALLAN

Og, Hr. Premierminister, Minearbejderne, Bjergboerne, Fabriksherrerne, alle disse Folk, der udelukkende er af søjtisk Nationalitet, naar de raaber til dem: med hvad Ret saver De os ud af vort Fædrelands Lænd og lemmer os ind i et

fremmed og fjendtligt Land, hvorfor skal vi taale det? —
hvad vil De saa svare?

MARCHANEL

Fordi I tabte Krigen.

SPERAZIO

Paa den anden Side kan man jo . . .

Men han standser, forskrækket ved pludselig at høre Pausen.

ALLAN

Hr. Marchanel, jeg har taget — vi har taget fejl af hinanden. Det forstaar jeg i dette Øjeblik. Forskellen mellem os to er stor, er større, end jeg vidste, den kunde være mellem Mennesker.

De sagde i Aftes ved Festen, da De bød mig velkommen, at det var den gamle og den nye Verden, der mødtes. Først nu forstaar jeg, hvor sandt det var.

Men tro nu ikke, at dette gør mig bitter eller angst. Jeg indser blot, at jeg er gaaet til et større Arbejde, end jeg vidste af. Netop et større. Det kan ske, det ikke endes paa 14 Dage. Men det kan ogsaa ske, at jeg er stoltere af det, naar det færdigt, end jeg ellers vilde have været.

Ja, Hr. Marchanel, De er den gamle Verden: Øje for Øje og Tand for Tand. De kæmper for Bytte og Magt og Ry. De saar Had og høster Had og saar Had igen. De er, eller De gør Dem til, den øjeblikkelige Tilfredsstillelse, Kortsynets og Lidenskabens Træl. Jeg hylder det nye Princip, Tilgivelsens; Millionernes varende Lykke er mit Maal.

SPERAZIO

Maaske jeg lige maatte gøre opmærksom paa . . .

ALLAN

Pardon, Hr. Kansler, jeg har endnu et Par Ting at sige Hr. Marchanel. Aartusinder igennem er Solen gaaet blod-

rød ned i et Hav af Graad. Nu er Tiden kommen, da Solfaldet ikke længer skal være vort Sindbillede, da vanvittigt Had og Begær ikke længere skal glamme i Menneskedens Nat. Nej, nu stiger Solen varm og gylden over Jordens arbejdsglade Folk. Dette Maal er for Dem intet Maal. De kender kun Natten og tror kun paa den. Saa dø da derinde. Det er ørkesløst for en Olding at drage i Leding mod Fremtiden.

SPERAZIO

De tænker da ikke paa at afbryde?

ALLAN

Jeg bliver her og kæmper aabent imod Dem, Hr. Marchanel, i Sag for Sag, Spørgsmaal for Spørgsmaal, Paragraf for Paragraf. Og min Viden om, at jeg er en størres Tjener, at det er Ideens, Fremtidens, Menneskelykkens, den opadstigende Verdenshistories, at Storts Ærinde, jeg gaar, denne min lykkelige Viden vil give mig Styrke til at vinde over Dem i Sag for Sag, Spørgsmaal for Spørgsmaal, Paragraf for Paragraf.

MARCHANEL

Orrchrro.

ALLAN

Hr. Marchanel, jeg troede, jeg kom herover for at slutte Krigen, jeg ser, at jeg i Stedet maa begynde den, den største Krig af alle, Aandens Krig imod Uaand. Nu, jeg er rede. Bitre Følelser mod Dem personlig har jeg selvfølgelig ikke, jeg respekterer Dem som en Modstander, der ikke forstaar og ikke tror paa mine Anskuelser, i samme Forhold som jeg forstaar og ikke tror paa Deres. Jeg vil aldrig smile ad Dem, aldrig hovere over Dem; men sejre over Dem det vil jeg saa sikkert, som Mørket maa vige, naar en bærer Lyset ind.

II.

ALLAN

Jeg afviser det pure. Er da hele det gamle Atlantis kommen i Ulave? Berberland og Tolsk! to Lande, der ikke har været med i Krigen, nej, som ydermere har tjent deres blodige Procenter paa Korn og Heste og Fisk, kommer de ogsaa her og vil kaste sig som Gribbe over et Aadsel!

SPERAZIO

Jo, jo, jo, men —

ALLAN

Jeg afviser det pure. Og jeg forstaar ikke, at De, mine Herrer, har villet føre disse ublu Krav frem. Her sidder jeg Dag ud og Dag ind og tvinges til Indrømmelse efter Indrømmelse, kæmper, som om det var mig, der havde tabt Krigen. Er jeg da det eneste Menneske i Verden, der ser paa Verdens Vel? Og hvorfor er der ingen Stater, der dukker op med Krav om Grænsereguleringer over for Donland eller Rubesien?

MARCHANEL

Søjterig har tabt Verdenskrigen. Vi orrch har vundet den.

ALLAN

Hvad kommer det Retfærdigheden ved, hvem der staar

sig i et Slagsmaal? Det er et Spørgsmaal om Fysik og Raahed og ikke mere.

SPERAZIO

Er det nu sjofelt at vinde en Krig? Jasaa! »Her gælder det altsaa om at tabe,« som han sagde, Generalen, han kom paa Afmagringskur.

ALLAN

Jeg vil ikke finde mig i Deres dumme Vittigheder.

SPERAZIO

Den var slet ikke af de værste. Og vil De have mine kloge Vittigheder, maa De ogsaa tage mine dumme. Man kan ikke malke Fløden ud af Koen, uden at man maa have Mælken med. — Saa, nu slaar Klokken 10.

MARCHANEL

Det er 12.

SPERAZIO

Allerede en ny Dag. Saa er det 2 Maaneders Dagen for vort første Møde.

ALLAN

Og vi har nyttet Tiden godt, dynget Uretfærdighed paa Uretfærdighed.

SPERAZIO

Gode Præsident, De er træt i Aften og en Del nervøs. Nu har vi ogsaa siddet her henved 14 Timer. Maa vi ikke hellere slutte for i Dag?

MARCHANEL

Ikke for min Skyld.

ALLAN

Heller ikke for min.

SPERAZIO

Vel! saa gaar vi gladelig videre.

ALLAN

Men Berberland-Tolsk-Affæren er slut. Der kan ikke nævnes een Grund, til at vi skulde laane Øre til dette ufor-skammede Krav.

MARCHANEL

Søjterig har tabt Verdenskrigen.

ALLAN

Det ved jeg efterhaanden. Og skulde jeg glemme det, tør jeg maaske gaa ud fra, at De vil huske mig paa det.

SPERAZIO

Mener De maaske, kære Præsident Allan ...?

ALLAN

Ja, hvad mener De egentlig, kære Kansler Sperazio? De kalder Dem jo en Troens Mand. Har De aldrig i Deres Ny Testamente stødt paa Ord som Retfærdighed, Tilgivelse, Kærlighed, endog Kærlighed til Fjender? Eller har De en Særudgave af Bibelen, hvor disse Ord er rettet til Vindskibelighed, Emsighed, Kamæleoneri?

SPERAZIO

Nej, nu kan jeg ikke følge Dem længer, bedste Præsident Allan. Skulde Gudsfrygt virkelig hindre En i at gøre sit Bedste for Konge og Fædreland? Mon ikke et saadant Fejl-syn bunder i, at det er saa længe siden, De har kendt til Gudsfrygt, at De har glemt, hvad Gudsfrygt egentlig er.

ALLAN

Jeg husker udmærket den stilfærdige Sekt, hvori jeg voksede op, og har endnu den Dag i Dag den dybeste Respekt for dens enfoldige Overbevisning, selv om jeg ikke længer kan dele den. Men for en Tro som den af Deres Gudsfrygts Skabelon . . .

SPERAZIO

Tak, jeg ved nok, det er et yndet Digterdogme, at det skal være noget saa foragteligt at være en dygtig og praktisk Mand. Jo flere Procenter, Hr. Ætervaderen har faaet sikret sig for sine Produkter, des voldsommere har han Raad til at hudflette den, der vinder sig Fordele i denne Verden.

ALLAN

Hver eneste Øre, jeg har faaet ind for mine Digte, mine Romaner og mine filosofiske Skrifter er gaaet til velgørende og ideelle Formaal.

SPERAZIO

Bevare's.

MARCHANEL

Hvorefter jeg foreslaar, at den søjtiske Halvø vender tilbage til sit Moderland Tolsk.

ALLAN

Hvad vover De? Moderland!! hahaha. Fordi Halvøen under en af Middelalderens utallige Fejder et Aars Tid eller to har været erobret af Tolsk, skal saa denne lille Sørøverstat nu udnævnes til Moderland! Og hvad saa Folket, der ikke lever i Middelalderen, men lever der nu, Folket, der tænker paa Søjtisk, taler Søjtisk, glædes med Søjterig og lider med Søjterig? for det er dog vel Folket, der afgør et Lands Nationalitet?

MARCHANEL

Folket — nej! Folket er det ustadige og omskiftende. Fædrelandet er Jorden, Jorden med dens Minder og dens Fremtid, den, der bliver, og den, der er.

ALLAN

Og saa skal Jorden, den, der bliver, og den, der er, flyttes fra et Land til et andet, mens Befolkningen kan ryge og rejse eller krumme sig under Aag eller dø. Og denne Plan, som jeg saa udkastet i Perga Tidende i Forgaars, og som jeg lo af, skønt Gud skal vide, jeg ikke længer har nær til at le, den vover De, Hr. Marchanel, at nævne i dette Raad!

MARCHANEL

Ja, Hr. Præsident, desfor-orrh-medelst, at Perga Tidende har Planen fra mig.

ALLAN

Menneske, hvorfor har De tiltraadt mine De 8 Principper?

MARCHANEL

Fordi jeg syntes, de var gode.

ALLAN

Gode?

MARCHANEL

Ja, passende for den Ideens Verden, hvori De lever. Os her paa Jorden kan de jo aldrig komme ved.

SPERAZIO

Kære Præsident Allan, saa meget maa vi vel indrømme Marchanel, at vi i nogen Maade maa indrette os efter Forholdene, vi kan ikke ene flyde hen i taaget Abstraktion.

ALLAN

Er det Ideen, De kalder Abstraktion? at Mennesker ikke længere skal myrde og lemlæste hinanden, er det taaget Abstraktion? Menneskehedens Fred og Velfærd, er det det Maal, vi skal vogte os for at flyde hen imod?

SPERAZIO

Vi Mennesker maa nu engang indrette os efter Verden.

ALLAN

Vi Mennesker skal indrette Verden efter os, efter det bedste i os.

SPERAZIO

Ogsaa rigtigt. Men vil man naa noget, maa man vel altid se at gøre, hvad der i ethvert givet Øjeblik er rigtigt.

ALLAN

Man skal i ethvert givet Øjeblik gøre, hvad der altid er rigtigt.

SPERAZIO

Som De vil! Som De vil!

ALLAN

Nej, ikke som jeg vil, men som det er.

MARCHANEL

Vi lod altsaa den søjtiske Halvø gaa ind under Tolsk og lagde ...

ALLAN

For tyvende Gang: jeg afviser det pure.

MARCHANEL

De kommer i Strid med Deres egne Principper. Nr. 1: Fredspagtens Hovedformaal: Sikring af den evige Fred.

ALLAN

Den vil *De* sikre! ha!

MARCHANEL

Søjterig har været Verdensfredens Trusel. Nu tager vi dets Hær, dets Flaade, dets Havne, og Deres Ønske er opfyldt, Truslen forbi.

SPERAZIO

Saa meget rigtigt er der i Hr. Marchannels Betragtning, at vil vi virkningsfuldt sikre os mod Krigsforberedelser i søjtiske Havne, kan vi intet bedre gøre end beslaglægge disse Havne. Men, mine Herrer, dertil kan vi jo umuligt bruge saa svagt et Land som Tolsk.

ALLAN

Saa skulde velsagtens Donland ...? Forræder!

SPERAZIO

Hør mig dog ud. Naturligvis kan det danske Folk ikke tænke sig Erobring. Men et Protektorat for en kortere eller maaske lidt længere Aarrække ...

ALLAN

Tak. Jeg kender nok de danske Aarrækker. Hvor Deres forbandede Land eengang har bidt sig fast ...

SPERAZIO

Min Herre, mit Land er min Ære.

ALLAN

Om Forladelse, Hr. Kansler, jeg forivrer mig, jeg beder undskyldte.

SPERAZIO

Jeg tager mod Deres Undskyldning. De er anstrengt og oprevet. Lad os hæve Mødet for i Aften. Saa kan vi altid tage Sagen op til fornyet Drøftelse.

ALLAN

Hr. Sperazio, den er afgjort. Tager vi den op igen i Morgen og i Overmorgen, begynder man at vænne sig til Tanken. Jeg tør ikke andet end lade den være afgjort nu.

SPERAZIO

En Beslutning, De fatter i Stædighed paa Grund af Overanstrengelse, vil De aldrig kunne forsvare, heller ikke over for Ideen.

ALLAN

Hvorfor er det Dem saa magtpaaliggende at faa gjort mig træt. Nu — jeg *er* træt. I Himlens Navn, lad os da hæve Mødet.

MARCHANEL

Hvad er det? Vi har ikke haft Bud efter Sekretær.

SPERAZIO

Hvad vil De?

EN MAND

har pludselig skubbet sig ind.

Barmhjertighed vil jeg — ene Barmhjertighed!

SPERAZIO

Gud i Himlen! Kejseren!

ALLAN

Hvem er det?

MARCHANEL

Humm.

ALLAN

Hvem er det?

SPERAZIO

Kejseren, Kejser Maximil af Søjterig.

MAXIMIL

Barmhjertighed, mine Herrer Dommere, Barmhjertighed!

SPERAZIO

Deres Majestæt!

ALLAN

Sire!

MAXIMIL

Jeg gik derhjemme paa Kejserslottet i Søjton, slagen og ene. Da kom der til mig et Rygte, at I vilde tage Havet. Og da vidste jeg, at skønt jeg var død, fik jeg friste Livet endnu engang. Ved Forklædninger, Trusler, Bestikkelser har jeg gjort det umulige muligt, er jeg naaet hertil. Herre og Kejser i Himlen, lad nu ogsaa mit Ærinde lykkes.

SPERAZIO

Sire, hvordan kommer De her? hvad vil De?

MAXIMIL

Forstaar I da ikke, hvad vi lider? Vore unge Mænd raadner i fremmede Lande, vore unge Kvinder sælger sig til fremmede paa Gaden, vore gamle har grædt sig blinde, vore Børn er graablege af Sult. Og Sejren, der skulde give os Oprejsning for alt dette, hvor er den? hvem sejrer i sligt? Dog — endnu lever mit Folk. Rejse sig igen for-

maar det vel aldrig, men leve kan det, blot det faar Lov at beholde Havet.

SPERAZIO

Deres Majestæt, kan vi ikke henlægge denne — Drøftelse . . .

MAXIMIL

Jeg beder ikke om Retfærdighed. Thi hvem kender den? Men hvad Barmhjertighed er, ved selv den mindste Skoledreng paa Jorden. Og har I ikke Hjerte i Brystet, saa hør mig for Klogskabens Skyld. Thi ve det ganske Atlantis, om I lader 90 Millioner dø! Hvem skal begrave os? vi ligger og raadner ujordet, og Ligpesten gaar over Bjergene, gaar over Havet, ve dig, Donland, ve dig, Rubesien!

SPERAZIO

Sire, vi vil tage det videst mulige Hensyn . . .

MAXIMIL

Ikke Udenomssnak! Jert Løfte, bare jert Løfte. Ja, se kun paa mig, haan mig kun: dette kan ingen Kejser gøre. Men det er mit Folk; jeg maa vove alt. Ogsaa det, der ikke er muligt. Forbarm jer da! husk, jeg er Kejser, og mit Følge er med mig, alle de faldne i Krigen, ikke blot vore, men ogsaa jere, tavse og dødblege staar de bag mig, og se, nu bøjer vi os for jer, vore Dommere: lad ikke vort Offer have været forgæves, lad ikke dem, vi elsker, dø, som vi døde! Aah, nik til os, at I hører vor Bøn, bare et Nik, da smiler vi døde, og vi gaar med vor Glæde til Herrens Trone, og den skal frelse jere Sjæle paa den yderste Dag. Barmhjertighed! Livet! Havet!

ALLAN

Deres Majestæt! her staar jeg som Novaliens Præsident,

Regent over Verdens nu mægtigste Stat. Og jeg giver Dem mit Ord paa, at denne Deres Ydmygelse ikke har været forgæves. Søjterig skal ikke miste Havet, det sværger jeg Dem til ved alle høje Idealer, ved alt, hvad . . .

MARCHANEL

Stille!

Deres Majestæt!

Orrchrohro. Orrchro.

Da jeg var 17 Aar gammel, boede jeg hos min Far i Costadalen. Jeg var dengang Kærest med en 16-Aars Pige, der tjente i vort Hus. En Nat brød Soldater ind over Landsbyen. Min Far var gammel og krum og ræd. Han gav dem Vin at drikke, og de drak. En af dem fandt vort Flag i en Dragkiste og lod sit Vand paa det. Jeg drev ham min Næve i Kinden. De andre skreg op og blev vrede, og de bandt min Far og mig, og en tog min Kæreste og skændede hende, mens jeg laa bagbunden og saa til. Saa stak de Ild paa Huset, min Far indebrændte, jeg slap derfra ligemeget hvordan. Brandsaarsarret her paa min Kind er et Minde, der har fulgt mig gennem Livet. Et andet er Savnet af den Kæreste, jeg ikke mere saa.

Den Mand, der skændede hende, var kun menig Mand, det er sandt; han var dertil fuld, det er ogsaa sandt; men han var tillige en Søjter, ogsaa det er sandt; der er ingen Grænser for, hvor sandt det er.

At det tilfældigvis var mig, dette overgik, interesserer jo i og for sig ikke. Jeg nævner det da ogsaa blot som et Eksempel paa, hvordan det gik til i Rubesien i de Dage. I henved to Aar gik det saadan til. Jeg saa jer Søjtere vrimle frem i Landsbyerne, i Skovene, i Stæderne. Jeg saa jer lægge vor Hovedstad i Aske, dens historiske Minder, dens Kunstskatte, dens offentlige Bygninger, dens Hjem.

Jeg passede mit Snit, stak Bajonetten gennem jer, hvor jeg traf jer, stak, hellere end jeg skød; men jeg blev ikke færdig; da Freden blev sluttet, manglede jeg endnu over 40 Millioner. Da I trak jer ud af Rubesien, tog I Costadalen med jer, min Barndomsdal, den Dal, der forsynde vort hele Rige med Brødkorn.

Sire, i 63 Aar har jeg dræbt Søjtere. Om Dagen har jeg luret paa mine Landsmænd, hvem der gik og glemte det Had, vor Ære forpligtede os til; dem pillede jeg saa ned fra Ministertaburetter og Direktørpladser og hvor de ellers sad og bredte sig, og fik Folk med god Hukommelse og frisk Had ind paa deres Pladser og lod dem sidde, til ogsaa de blev lade. Men om Natten kvægede jeg mig med Planer og Syner: i Søjterig var Søens Bølger røde og Vandet i Floderne salt.

Deres Majestæt! i mit 81de Aar ser jeg Syner ved højlys Dag. Alle mine Drømme faar Liv, hele min Livskamp fanger Sejr. Som Budbringer for min Glæde ligger Søjterigs Kejser paa Knæ for min Fod! Han refererer, og jeg nikker. Søjterigs Ungdom raadner i fremmed Land. Vel. Vel. Dets Møer sælger sig som Skøger paa Torvene. Det er godt. Dets Gamle har grædt sig blinde. Rigtigt. Videre. Børnene graaner af Sult. Saadan. Jeg følger med med Fingeren i min Livsplan og ser, hvor det passer Linie for Linie.

ALLAN

Hr. Marchanel, jeg forbyder Dem ...

MARCHANEL

Stille!

To Ting endnu:

Deres Majestæt! jeg har grædt een Gang i mit Liv, da var jeg 9 Aar gammel, jeg havde en Gedebuk, der døde

af Sygdom. Og jeg vil græde een Gang til i mit Liv: den Dag, da jeg paa Rubesiens Vegne byder Costadalen velkommen hjem.

Det andet er dette:

Historiens Gang og et langt Livs Erfaring har lært mig, at Søjterig og Rubesien ikke kan sammen bestaa. Det rubesiske Folk er raaddent. Det har for lidt Rygrad og for megen Kultur til at kunne hævde sig gennem nye Aarhundreders Krige mod saa glubsk og bryndsk en Fjende som Barbaren mod Syd. Jeg foragter mit Folk, som jeg foragter alle Folk. Men — jeg elsker mit Land. Det skal ikke forgaa. Før: Død over dets Dødsfjende. Derfor tager jeg nu Havet ...

MAXIMIL

Naade! Hjælp! I er ikke alle Rovdyr. Hr. Kansler! Hr. Præsident!

ALLAN

Jeg forbyder — jeg besværges — Hr. Marchanel! ved alle evige Idealer ...

MARCHANEL

De angaar ikke mig. Jeg lever hverken i Ideen eller i Evigheden, jeg lever her og nu.

SPERAZIO

Marchanel, De gaar for vidt.

ALLAN

I Retfærdighedens Navn ...

MARCHANEL

Ingen Retfærdighed byder, at den, der har tabt en Krig, profiterer. Havde jeg tabt den — jeg havde bedt om

Dødsstødet og aldrig nedværdiget mig til at rulle mig i
Støvet som en Køter for en Pisk.

MAXIMIL

Barmhjertighed!

MARCHANEL

Ingen Barmhjertighed kræver, at man slipper et fanget
Rovdyr løs paa aaben Gade mellem Kvinder og Børn. Næ,
der er skændet Jomfruer nok i Rubesien og brændt Ol-
dinge nok. Nu er du faldet i mine Hænder, Søjterig, og jeg
griber om Halsen og klemmer til. Du sparker og hiver, jeg
kværker, du raller, dit Ansigt bliver blaasort, en Træk-
ning gaar gennem dig, dine Øjne er ved at sprænges, en
Trækning til og et Suk, og jeg smider det døde Legeme
fra mig og hilser mit Land. Kast saa min Grav. Nu vil
jeg raadne med Glæde.

MAXIMIL

For sidste Gang, Marchanel ...

MARCHANEL

Kejser Maximil af Søjterig, hvad tøver De efter? De har
røgtet Deres Ærind og faaet vort Svar. Audiensen er
forbi. De kan gaa.

MAXIMIL

Verdensmorder! Din Løn som forskyldt.
Skyder.

ALLAN

holder sig for Øjnene; skriger:

Nej ikke saadan!

SPERAZIO

vrister Revolveren fra ham.

Næ, stop nu lidt!

MAXIMIL

Der er Dødsstraf for Mordere. Han undgaar den ikke.
Kaster sig med en Dolk mod Marchanel, der sidder ubevægelig;
rammer ham i Armen.

ALLAN

Nej, nej, dette er ikke Vejen.
! Kaster sig imellem.

SPERAZIO

griber fat i Kejseren bagfra.
Besind Dem! kom til Dem selv!

MAXIMIL

Alt mistet, endogsaa Æren.
Jager Dolken i sig, styrter.

ALLAN

rusker i ham.
Menneske! Menneske!

SPERAZIO

ringer.
Lægen! Lægen!

ALLAN

Han dør! hjælp! han dør!

SPERAZIO

Marchanel, er De saaret?

MARCHANEL

Kuglen fløj forbi. Men Kniven har sgu været der —
orrh. Saadan. Stramt! Strammere!

LÆGEN

ind
Hr. Premierminister, er De saaret?

MARCHANEL

Se først til ham der!

LÆGEN

Det drypper jo fra Dem, Hr. Pre . . .

MARCHANEL

Gæsterne først, ikke sandt. Vend Dem saa, Mand, og det rask!

ALLAN

Se, Doktor, Blodet!

LÆGEN

Ved Halsen — ja, men ikke saa dybt. Er Ambulancen —? godt. Men — men du forbarmende! er det ikke . . .

MARCHANEL

Det er ingensomhelst. I hvert Fald er det orrch en Nevø af mig. Til Palæhospitalet med ham! Jeg kommer selv straks derhen.

De ud.

ALLAN

Forfærdeligt! forfærdeligt!

SPERAZIO

Har De Smerter, Marchanel? hva?

MARCHANEL

Hvad Indtryk har saa Aftenen gjort paa Dem, Hr. Præsident? Sikke en Kejser! høhøhø, kan ikke engang skyde Pletskud. Men stikke med Knive kan han da.

SPERAZIO

Ja, det kan man kalde et Kejsersnit.

ALLAN

Hvad Indtryk —? Jeg er lammet af Gru. De og jeg, Hr. Marchanel, vi er Fjender. Har jeg reddet Deres Liv i Aften — jeg beder undskyldte, det var ikke med Vilje, for vi er Fjender paa Liv og Død. Respekterer De ikke min Vilje, sprænger jeg Konferencen, rejser Novalien imod Dem, sætter nyt Mod i Søjterig, fornyer Krigen og smudser Ideens Højhed ved at tvinge den ind med Magt. For Retfærdigheden skal sejre — for Menneskeslægtens Lykkes Skyld — skal sejre, sejre, sejre —

Løber ud.

SPERAZIO

efter ham.

Men bedste Hr. Præsident dog, hov, hører De, Hr. Præsident!

III.

SPERAZIO

Og Livet selv staar over Teorierne, men rummer altsaa ogsaa Teorierne . . . Ærlig talt, kan De begribe, hvor han bliver af? Sæt, han nu snyder os i Dag, den sidste Dag.

MARCHANEL

Saa faar vi ikke hans Underskrift.

SPERAZIO

Det vilde være en køn Skandale at slutte af med. Men—n, hvad vi slap fra: som jeg siger Dem, man kan ikke forholde sig til en Ide som til en Gud.

MARCHANEL

Naa.

SPERAZIO

Nej, for Ideerne er kun Guds Overfrakker. Hvor stor og skøn hans Ide end er, saa er den dog kun en Skabilken.

MARCHANEL

Naa.

SPERAZIO

Der mangler en Bærer af Ideen; det er det, der gør ham

svag. — Det lod sig vel ogsaa sige, at Ideerne er Beviser for Gud.

MARCHANEL

Naa.

SPERAZIO

Ja, med Deres Tilladelse, Hr. Ærespræsident for den stereotypiske Forening i Atlantis. Dette, at Idealer har Myndighed over os, betyder dog, at Livet er ikke udtømt med . . .

MARCHANEL

Bah, Idealer! — Jeg husker en Festbanket for Mitto, min gamle Modstander i Kamret. Han tog svært Kegler paa en Tale, der sluttede saadan: »Hvor tit jeg end kan have snublet, ved jeg dog, jeg altid har tjent paa Idealets Grund.« Efter Bordet spurgte jeg ham afsides, hvor meget han saa mente, han havde tjent paa Idealets Grund. Og han svarede mig, gamle Mitto, som den Hædersmand han altid var paa Tomandshaand, svarede mig uden at blinke: »Et Lystslot, to Millioner og syv Elskerinder.« Høhøhø.

SPERAZIO

Ja, ja, De kan nu sige, hvad De vil, Marchanel — — —

MARCHANEL

». . . Millioner og syv Elskerinder! Høhøhø orrch hro hro ptøj.

SPERAZIO

Den Historie morer Dem saamænd ikke saa meget, som De tror. De er jo selv Idealist om en Hals. Deres Liv har været ene Vilje, og denne Viljes Indhold Kærlighed til Rubesien.

MARCHANEL

De er bleven fed i disse 3 Maaneder, Hr. Kansler.

SPERAZIO

Jeg beklager mig ikkeheller. Det har været et overordentlig interessant Stykke Arbejde at være med i, et helt Eventyr. Men snyder han os for Underskriften, ender det hele jo i . . . hvordan var det, der stod i Salmen:

Der gik en Ko paa Marken,
paa Marken gik en Ko,
den Ko, der gik paa Marken,
det var en Fiasko.

MARCHANEL

Prh.

SPERAZIO

Ss! der har vi ham. I Dag slæber han da ogsaa Fødderne $\frac{1}{2}$ Mil efter sig. Han skulde hellere tage dem op og gaa med dem i Hænderne. — Skrog! jeg har ondt af ham.

MARCHANEL

Naa.

ALLAN
ind

Goddag, mine Herrer — Mordere.

SPERAZIO

Hvad er der nu igen?

ALLAN

Ved De det ikke?

SPERAZIO

Hvilket?

ALLAN

Der.

SPERAZIO

En Løbeseddel! Men dog! »I en Strimmel af et Lagen!«
Hvorfor har Hospitalsvagten ikke passet bedre paa? Ja,
saa være — Gud hans Sjæl naadig.

MARCHANEL

Hvad er det?

SPERAZIO

Se selv.

MARCHANEL

Humm!

SPERAZIO

Hvilken Død for en Kejser!

MARCHANEL

Ja, en uværdig Død.

ALLAN

En Uværdighed, vi, mine Herrer, bærer Ansvaret for.

SPERAZIO

Naa-e, vi har ikke sendt Bud efter ham.

MARCHANEL

Jeg tager gerne Ansvaret.

SPERAZIO

Naa, men vi skal vel til at skrive under.

MARCHANEL

Ja.

ALLAN

Gruberne i Costabjergene — hvorlænge er det, de er under
Fremmedaag?

SPERAZIO

De bestyres af Donland og Rubesien i 40 Aar.

ALLAN

Jeg er aldrig gaaet med til mere end 37. Jeg gaar ikke med til mere. Hellere skriver jeg ikke under.

MARCHANEL

Herregud, Hr. Kansler, saa ret det til 37.

ALLAN

Og Handelsflaaden er — — Og Kolonierne er — — ja, det er rigtigt. D. v. s. rigtigt! aah Gud!

SPERAZIO

Kan vi saa ikke prente de Navne, kære Præsident Allan?

ALLAN

Jeg maa sikre mig. Jeg er bleven saa — saa mistroisk. Hvor er § 23, *min* Paragraf? Der, naa! læs den for mig.

SPERAZIO

Alle Stater i Atlantis forpligtes til med ethvert til Raadighed staaende Middel samlet at vende sig mod den Stat, der begynder Uroligheder af hvilken som helst Art.

ALLAN

Godt. Det er godt. Og maa jeg saa til Slutning endnu engang lade mit Hjerte gennembore af § 17.

SPERAZIO

Den søjtiske Halvø med tilhørende Kyststrækning bestyres af Donland foreløbig i et Tidsrum af 20 Aar.

ALLAN

Jeg har ikke sagt foreløbig. Jeg kræver det foreløbig strøget.

SPERAZIO

Det kan jeg ikke gaa med til.

ALLAN

Saa skriver jeg ikke under.

SPERAZIO

Naa, ja, saa bliver der intet af det hele.

ALLAN

Det gør heller ikke saa meget.

MARCHANEL

Stryg saa for Helvede det foreløbig. Klokken gaar. Det er Aften snart.

SPERAZIO

Vel. Saa stryger vi det — foreløbig.

ALLAN

Og jeg ønsker en Tilføjelse.

MARCHANEL

Hva?

ALLAN

»Hvorefter den gives tilbage til Søjterig.«

MARCHANEL

Aldrig i Evighed faar De den Tilføjelse med.

SPERAZIO

Næ, ved De nu hvad.

ALLAN

Saa skriver jeg ikke under.

SPERAZIO

Hm. St! St! St!

MARCHANEL

Giv mig Pennen!

SPERAZIO

Bedste Præsident Allan, om 20 Aar er Søjterig jo netop kommen sig, er ved at samle Kræfter til Krig igen. Det er det mest skæbnesvangre Tidspunkt.

ALLAN

Saa skriver jeg ikke under.

MARCHANEL

Pennen, siger jeg. Tidsspilde.

SPERAZIO

Kan vi føje noget saadant til, Marchanel?

MARCHANEL

Nej.

SPERAZIO

Maa jeg spørge Dem: hvis vi nu giver efter for Dem i dette, er der saa mere? For paa den Maade kan De jo diktere os en splinterny Kontrakt.

ALLAN

Nej, dette er — det sidste.

SPERAZIO

I Himlens Navn, lad os saa tilføje det, hvad enten vi kan det eller ej.

MARCHANEL

Og saa skriver jeg mit Navn.

SPERAZIO

Vil De saa ikke, Præsident Allan? Saa vi faar Dyden i Midten.

ALLAN

Jeg skriver sidst. Jeg er yngst.

SPERAZIO

Som De vil. For ellers skriver De vel ikke under. Lad saa mig da. Det er snart bestilt. Værsgod.

ALLAN

Tak. Men inden jeg skriver, vil jeg gerne — vi har jo været uenige om meget og om alting — men De maa jo ud fra Deres Forudsætninger kunne have lige saa megen Ret, som jeg har ud fra mine. Og er jeg faldet Dem noget besværlig, beder jeg Dem tilgive mig.

SPERAZIO

Kære Præsident Allan, De er den, der voldsomst er gaaet op i Arbejdet. Nu skal De have en rigtig lang Ferie, og saa skal De se, det hele bliver godt igen.

ALLAN

Ikke »igen«; for det har aldrig været det før; men hvor glæder det mig, at De ogsaa tror, alt bliver godt engang. For uden den Tro var det ikke til at være Menneske. Da

maatte man, for at holde Livet ud, blive til et Dyr paa Marken. — Se, jeg ved jo godt, at mange vil sige, at jeg burde forlængst have vasket mine Hænder og være rejst. Men hvad saa? var det blevet bedre af det? Nej, det var rigtigt, jeg holdt ud paa min Post og dog fik sat lidt igennem, var det end aldrig saa lidt.

SPERAZIO

Naturligvis. Marchanel og jeg har jo ogsaa maattet gøre Indrømmelser. Det er jo det, der hedder at forhandle. Det andet vilde være Krakileri.

MARCHANEL

Nu synes jeg, De skulde skrive. 5 Bogstaver maa dog være overkommeligt.

ALLAN

Jeg ved ikke, om det er det. Men lad mig prøve da! Haanden ryster. Men noget kommer der vel til at staa. Det flimrer for Øjnene. Nu staa det der da.

MARCHANEL

Ah.

ALLAN

De kan læse det, Kansler. Staa der ikke Allan? For der staa da vel ikke — Judas?

SPERAZIO

Der staa godt nok Allan, Hr. Præsident.

ALLAN

Jo, men inden jeg rækker Dem Papiret — se, da jeg kom hertil, drømte jeg, dette Dokument skulde blive et Menne-

skehedens Frihedsbrev. Og nu er det jo bare en Røverkontrakt som alle de andre, en Kilde til fortsat Brand og Blod gennem Tiderne.

Mine Herrer, De har sejret. Ja, men ikke over min Tanke. Kun over mig. For Ideen er fuldkommen. Det er dens Tjener, der har svigtet mig, der var for ringe, for svag og naiv.

Dette er min Sejr og min Glæde, at det var mig, der ikke duede. Ideen vil komme igen, i større og bedre Tjenere, vil atter blive slaaet og atter komme igen. Og efter hvert Nederlag vil den rejse sig rankere og mer og mere moden, til den omsider staar der, uimodstaaelig. Da vil den smile alle jere Protester til Jorden. Alle I, der fjæler jer i ræd Konservatisme, syge Fordomme og giftig Overtro: Jorden er, som den er, der har altid været Krig, der vil altid blive Forskel paa Mennesker, alle I, der lider ilde af Selviskhed og Kortsyn og Mistro, I vil flække jer i Mørket og skære Tænder mod Herskeren, og da vil I se en Taare i hans Blik, der er rettet paa jer, og I vil bøje jer og hulke og forvandles . . . Se, da hersker Ideen over Folkeslagsfolket i Arbejdets Glæde, i Endrægtighedens Styrke, i Aandens Skønhed . . . Ære være Ideen i det højeste, Fred paa Jorden, i Menneskene Godvilje . . .

MARCHANEL

Det er langt over Tiden. Mine Herrer, vi maa gaa.

SPERAZIO

Ja. Ud paa Altanen. Gaar De først, Præsident Allan? Eller . . .

MARCHANEL

Jeg gaar først.

SPERAZIO

Eller — Allan — Præsident Allan ...

MARCHANEL

Hvad er der? hvorfor skriger De?

SPERAZIO

Hans Hjerte, Marchanel! det er —

MARCHANEL

Hum! Ja. Præsidenten er død.

SPERAZIO

Død! Og i dette Øjeblik da — —

MARCHANEL

Ja, var det sket et Fjerdingaar før, kunde det have sparet os en Del Tid. Skønt — vi kunde jo nemt orrch have faaet den, der var værre — —

SPERAZIO

Hr. Premierminister, Respekt i hvert Fald for den Døde!
Han var dog en Mand.

MARCHANEL

Nej, Hr. Kansler, han var ingen Mand. Han var et Luftvæsen, farlig i sin Feber for at hilde denne tunge Klodes Børn i Maanedrømme og Stjernefantasterier. Hans Slags burde uskadeliggøres, straks de dukker op.

SPERAZIO

Hvad er det?

MARCHANEL

Hoben bliver utaalmodig. Vi maa frem.

SPERAZIO

Gaa De alene. Jeg har ingen Lyst til at hyldes i dette Øjeblik.

MARCHANEL

De vil vente lidt. Vel.

Gaar hen til Altandøren og siger med Haanden paa Haandtaget: Den evige Fred! Nej — evig Panik. Ser De Hoben dernede? Kan De pege paa 3, bare 3, i hvem det ikke vil gibbe ved et Tilbud paa Penge, Elskov, Ordener og Rang? Høhø orrrch saalænge der er Lommer og Kvinder og Knap-huller til i Verden, vil der ogsaa —

SPERAZIO

Horror vacui — hva?

MARCHANEL

Rigtigt! — være Slagsmaal og Strid mellem Mænd.

SPERAZIO

Paa den ene Side: jeg tror, De har Ret. Men — paa den anden Side: glæde mig over det ...

MARCHANEL

har aabnet Døren, men trækker den til igen.

Og det er godt saaledes. For saalænge der er Kamp og Sejr og Død paa Jorden, er Jorden god og Livet Livet værd.

Træder ud. Jublende Hyldest slaar imod ham. Sperazio tøver et Øjeblik, nærmer sig saa Altandøren.

KAJ MUNK

EN IDEALIST	1928
2. Oplag	1938
3. Oplag	1939
I BRÆNDINGEN (Udsolgt)	1929
CANT 1.—4. Oplag	1931
ORDET 1.—13. Oplag	1932
14. Oplag	1938
DE UDVALGTE 1.—5. Oplag ...	1933
VEDERSØ—JERUSALEM RETUR	
1.—4. Oplag (Udsolgt)	1934
OS BÆRER DEN HIMMELSKE	
GLÆDE, Digte fra det hellige Land	1934
SEJREN. Et Skuespil om Verden i	
Dag. 1.—3. Oplag	1936
10 OXFORD-SNAPSHOTS. 1.—5.	
Oplag	1936
KNALDPERLER. Digte for Børn	
mellem knap 3 og godt 70 Aar.	
Med Tegninger af Henrik Hansen	1936
LIV OG GLADE DAGE. Med Teg-	
ninger af Ib Andersen. 1.—4. Oplag	1936
PILATUS. Skuespil i 4 Akter af	
Haraïd Cajus	1937
Privattryk. Ikke i Boghandelen.	
HAN SIDDER VED SMELTE-	
DIGLEN. 1.—10. Tusinde	1938
HIMMEL OG JORD. 1.—10. Tusinde	1938
11.—12. Tusinde	1939
FILMEN OM CHRISTIERN DEN	
ANDEN	1938

Bo Bojesen Rud: KAJ MUNK. En kritisk Studie med Bemærkninger af Kaj Munk. 1.—3. Tusinde.... 1938

